

Methods of Implanting Marxist Philosophy in Galicia in the 20s – 30s of the 20th Century

UDC: 1 (091) (477)

DOI: 10.15421/17227

Koziy Ivan

Ph.D., Assoc. Prof., <https://0000-0002-5827-6603>, koziji1973@gmail.com*Lviv University of Trade and Economics (Lviv, Ukraine)*

Pigosh Mykhailo

Senior Lecturer, <https://0000-0001-7802-0755>, pigoshmm73@gmail.com*Lviv University of Trade and Economics (Lviv, Ukraine)*

Koziy Iryna

Senior Lecturer, <https://0000-0003-0348-0671>, koziyiryna09@gmail.com*Lviv State University of Internal Affairs (Lviv, Ukraine)*

Abstract.

The purpose of the article is to identify the means and methods which were used to implant the Marxist philosophy in Galicia and it mainly focuses on several publications that eloquently demonstrate the general mood and trends that were present in then-Western Ukraine.

Relevance. Given that the declared issues in Ukrainian historiography are covered in a rather cursory way, the authors believe that such little-studied milestones should still be researched to fill the gaps in the history of national philosophy.

Results. When it comes to the cultural life in Galicia in general and scientific and philosophical in particular, first of all, it should be noted that it was quite closely related to some processes that took place in Soviet Ukraine. Thus, its core philosophical and ideological concepts were necessarily extrapolated to Western Ukraine. After all, the task of the ideologists of Marxism was to popularize this doctrine as widely as possible. The article shows one of the main methods of influencing people of Galicia to involve them in the ideology they propagated.

The methods used by Marxist philosophers to achieve a dominant position in implanting their ideology are clarified. It is established that practically all fundamental vectors of society were verified for “truth” and suitability to serve the ideology of Marxism. Therefore, if to try to reduce the most significant ones to the common denominator, the following vector will be gotten: the ideology of Ukrainian nationalism, church, science, philosophy, etc.

Conclusions. A peculiar confrontation of two extremely opposite philosophical doctrines is revealed, which was expressed in the struggle between materialism and idealism. In other words, it is found that usually concepts related to the Western European postclassical philosophy were subjected to devastating criticism from the popularizers of Soviet ideology.

Keywords: Confrontation, Marxism, idealism, Soviet philosophy, Soviet mentality, Irrational philosophy, Ukrainian philosophy

Citation: Koziy I., Pigosh M. & Koziy I. (2022) Methods of Implanting Marxist Philosophy in Galicia in the 20s – 30s of the 20th Century. *Grani*. 25(1), 51-57. <https://doi.org/10.15421/17227>.

Методи насадження марксистської філософії в Галичині у 20 – 30-х роках ХХ століття

Іван Козій

Львівський торговельно-економічний університет (Львів, Україна)

Михайло Пігош

Львівський торговельно-економічний університет (Львів, Україна)

Ірина Козій

Львівський державний університет внутрішніх справ (Львів, Україна)

Анотація

Мета статті полягає у виявленні тих засобів і методів, що використовували для насадження марксистської філософії її популяризатори на теренах Галичини, а головна увага зосереджена на низці друкованих видань які доволі красномовно демонструють загальні настрої та тенденції, що були присутні на території тогочасної Західної України.

Актуальність. Зважаючи на те, що задекларована проблематика в українській історіософії висвітлена доволі побіжно, вважаємо, що такі малодосліджені віхи повинні усе ж таки досліджуватися, аби максимально заповнити прогалини в історії вітчизняної філософії.

Результати. Коли мова іде про культурне життя в Галичині загалом та науково-філософське зокрема, передовсім потрібно зазначити, що воно було доволі тісно пов'язане з низкою процесів, що мали місце в Радянській Україні. Відтак її стрижневі філософсько-ідеологічні концепти з необхідністю екстраполювалися і на Західну Україну. Адже завданням ідеологів марксизму була якомога масштабніша популяризація вказаної доктрини. У статті показано один з чільних методів впливу на жителів Галичини з метою їх залучення до пропагованої ними ідеології.

З'ясовано якими методами послуговувалися виразники марксистської філософії для досягнення домінантного становища у насадженні власної ідеології. Встановлено, що практично всі основоположні вектори життя суспільства піддавалися верифікації на «істинність» та придатність служити ідеології марксизму. Відтак якщо спробувати звести до спільного знаменника найбільш знакові, отримаємо такі: ідеологія українського націоналізму, церква, наука, філософія тощо.

Висновки. Виявлено своєрідну конфронтацію двох гранично протилежних філософських доктрин яка виражалася у боротьбі матеріалізму та ідеалізму. Іншими словами встановлено, що зазвичай концепти, що мали дотичне до західноєвропейської посткласичної філософії піддавалися нищівній критиці з боку популяризаторів радянської ідеології.

Ключові слова: конфронтація, марксизм, ідеалізм, радянська філософія, радянська ментальність, ірраціональна філософія, українська філософія

Цитування: Козій І., Пігош М., Козій І. Методи насадження марксистської філософії в Галичині у 20 – 30-х роках ХХ століття. Науково-теоретичний альманах Грані. 2022. Том 25. №1. С. 51-57. <https://doi.org/10.15421/17226>.

Вступ.

Для того, щоб дати цілісну та об'єктивну картину тих подій які мали місце в Галичині початку ХХ ст. в царині філософії слід усвідомити той факт, що на окреслених теренах відбувалася своєрідна боротьба ідей та думок які репрезентували головню дві, загалом протилежні, позиції. З одного боку можемо говорити про факт проникнення на територію Галичини стрижневих ідей посткласичної західноєвропейської філософії, які спиралися в своїй основі на примат ірраціонального у пізнанні тих чи інших філософських проблем. І варто зазначити, що саме вони більш органічно поєднувалися в ментальності українців, адже власне позарациональні концепти становили основу національного характеру українців. А з іншого боку відбувалося практично насильницьке насадження «кращих» надбань радянської ідеології.

Аналіз досліджень та публікацій. Потрібно

констатувати, що дослідників згаданої проблематики було і є не так багато. Але, не дивлячись на зазначене, можемо назвати таких науковців, як: І. Яхот, Т. Закидальський, М. Роженко, М. Олексюк (1970), В. Табачковський, М. Лук, Б. Титаренко, Я. Юриницький, І. Огородник, М. Русин, В. Гусев (2009), О. Білий (2009), Р. Кобець (2009), А. Лой, Т. Лютий, О. Хома, Н. Галань, Г. Вдовиченко (2016; 2017), О. Шеремета (2018; 2019), Н. Ярмоліцька, М. Москальчук (2019) та інші.

Зокрема Н. Ярмоліцька та М. Москальчук зазначають, що неможливо творити філософію не оглядаючись на внесок попередніх поколінь, саме тому сучасні науковці усе частіше звертаються до досліджень періоду радянської доби, де філософія офіційно мала політико-ідеологічний характер, у якому домінував жорсткий контроль над вираженням думок (Ярмоліцька, & Москальчук, 2019, с. 482).

У свою чергу В. Гусев, зазначає, що ще надто рано досліджувати цей феномен (Гусев, 2009). О. Білий, пишучи про проблеми радянської філософії, зазначає, що вона повинна вивчатися у таких площинах як: культурна, соціальна, політологічна, психологічна (Білий, 2009).

Мета статті полягає у виявленні низки засобів та методів, які використовували для популяризації марксистської філософії її речники на території Галичини.

Результати дослідження.

Говорячи про культурне життя в Галичині загалом та науково-філософське зокрема, насамперед слід зазначити, що воно було великою мірою пов'язане з тими процесами які відбувалися в Радянській Україні. І очевидно що її стрижневі філософсько-ідеологічні концепти з необхідністю екстраполювалися на Галичину. Але подібна екстраполяція відбувалася швидше не еволюційно, а революційним шляхом, іншими словами – насильницьким методом. В хід йшли усі доступні засоби які могла собі дозволити репресивна «машина» тоталітаризму. Ось, для прикладу, що пише (в «кращих» традиціях популяризації радянської ідеології) один із речників марксистської філософії стосовно того як на західноукраїнських землях сприймали філософію та ідеологію марксизму: «Насильно відірвані від Радянської України трудящі маси західноукраїнських земель в 20 – 30-х роках ні на хвилину не переставали боротися за своє соціальне, національне і духовне визволення. Незважаючи на жорстокий терор польської поліції, незважаючи на зрадницьку антинародну діяльність українського буржуазного націоналізму і західноукраїнського клерикалізму, революційно-визвольна боротьба охоплювала все нові й нові верстви пролетаріату, біднішого селянства і трудової інтелігенції» (Олексюк, 1970, с. 292).

З одного боку зрозумілим є те, що надто буквально сприймати праці подібного роду сьогодні не слід, адже вони з необхідністю просякнуті ідеологічною тенденційністю, заангажованістю та позначені замовним характером, але з іншого вони усе ж таки демонстрували загальну канву тих настроїв які мали місце в Галичині зазначеного періоду. Саме тому подібні праці не слід відразу відкидати, а спробувати, шляхом критичного аналізу, видобути з них максимально об'єктивну інформацію.

Можемо констатувати, що практично усі стрижневі площини життєдіяльності суспільства піддавалися верифікації на «істинність» і придатність служити ідеології марксизму. Якщо спробувати звести до спільного знаменника найбільш знакові, отримаємо такі з них: ідеологія українського націоналізму, церква, наука, філософія.

Говорячи про ідеологічну боротьбу в царині філософії слід зазначити, що одним із пріоритетних завдань радянських філософів було нівелювання ідеалістичної (чи то пак пост класичної західноєвропейської філософії), а натомість насадження матеріалізму та атеїзму. Прихильники

радянської ідеології закидали своїм опонентам той факт, що для боротьби з марксистською філософією вони використовували методи запозичені від філософів ідеалістів. Що представники західноукраїнської уніатської реакції стверджували про принципову неможливість існування на Західній Україні діалектичного та історичного матеріалізму.

Нам видається, що такі і подібні їм звинувачення не були цілком позбавленими сенсу у тому плані, що усе ж такі традиції розвитку української національної культури і філософії головню базувалися на ірраціональних концептах світовідчуття. Поряд з цим очевидним є той факт, що не можна також повністю заперечувати проявів матеріалістичної філософії в українській філософській традиції, але пріоритетними у цьому плані були саме ірраціональні складові. Відтак насадження на західноукраїнських землях релігійно-ідеалістичного світогляду відбувалося цілком гармонійно, а несприйняття людиною марксистського світогляду мало швидше підсвідомий характер.

Так, речники радянської доктрини критикували звернення представників церкви до середньовічної схоластики, а головню до вчення Томи Аквінського і сучасних західноєвропейських неотомістів. Радянська філософія не могла змиритися з тим фактом, що є дослідники, що будують власний світогляд на доктринах ірраціональної філософії, яку вони видають за вершину філософської думки. Наводячи, на його думку, цілком логічні аргументи М. Олексюк зазначає, що: «Поряд з проповіддю релігійного, об'єктивно-ідеалістичного світогляду уніатська церква завзято обстоювала ідею непізнаності світу, відроджуючи найабсурдніші форми агностицизму і містицизму. На місце людського розуму вона поставила сліпу віру, мертву догму» (Олексюк, 1970, с. 294).

Ще одним полем «битви» було протистояння, яке розгорнулося між марксистами і представниками низки теорій українського націоналізму. Зрозуміло, що будь-які паростки націоналізму були вкрай небезпечними для побудови радянського суспільства, тому на філософському «фронті» подібні теорії з боку будівників комунізму піддавалися різкій критиці та засудженню. Такі теорії вони називали не інакше, як «теорійки», прагнувши навіть у назві продемонструвати їх меншовартісність та хибність. Їм закидали усі можливі гріхи: «Теоретичними джерелами світогляду «новітнього» українського націоналізму було вкрай спотворене суб'єктивно-ідеалістичне розуміння дійсності, расизм, волонтаризм, енергетизм, прагматизм, агностицизм які еkleктично поєднувалися в єдину «систему», позбавлену всякого здорового глузду і внутрішньої логіки. Світогляд, ідеологія «новітнього» українського буржуазного націоналізму також були спрямовані проти пролетарської ідеології, марксистсько-ленінського вчення» (Олексюк, 1970, с. 295). Відтак, на думку марксистських філософів, подібні націоналістичні теорії не лише не були науковими, але шкідливими у тому плані, що їх виразники

усілякими методами намагалися дискредитувати теоретичні основи марксистсько-ленінського вчення. Вони, ніби то, удавалися до наукової фальсифікації, нічим не обгрунтованої критики і т. д.

Нам видається, що у подібних «наукових» дискусіях було дуже не багато власне наукового. Аналізуючи наукову продукцію того часу бачимо, що її творці не надто переймалися логічністю своїх тверджень, доказовою базою та врешті елементарною людською логікою. Вони мали чітко поставлені завдання і слід віддати їм належне так само чітко їх виконували. Але як показують історичні приклади – будь-які штучно побудовані ідеології рано чи пізно зазнають краху, адже жодного змістовного наповнення у собі не несуть, в тому плані що у них відсутній зв'язок із культурними здобутками того народу, на теренах якого вони насаджуються. У них не має історичної тягlosti, не має виплеканого колективного підсвідомого, не має спільної ментальності, яка б була формована упродовж не одного століття. Але, не зважаючи на явні огріхи своєї ідеології, популяризатори радянської філософії уперто продовжували насадження вищезазначеної на терени західноукраїнських земель. Відтак наукові працівники подібного штибу розгортали широкомасштабні акції по дискредитації незгідних: «Вбачаючи в народних масах українського народу своїх найбільших ворогів і боячись їх, представники «новітнього» українського буржуазного націоналізму апелюють до «еліти» української нації, до її експлуататорських верств, твердять, що все майбутнє України залежить від них, «обранців», «героїв», від того, наскільки зуміють вони примусити маси йти сліпо за ними» (Олексюк, 1970, с. 295). Характеризуючи, а власне критикуючи, ідеологію виразників українського новітнього націоналізму їх опоненти зазначали, що за самою своєю природою ідеологія націоналізму була ідеологією експлуататорською і виражала позицію тих верств населення, що найбільше боялася приходу радянської влади. Але, на думку апологетів філософії марксизму, будь-які намагання прибічників націоналізму були схожі на дії тих, хто хотів повернути хід самої історії.

Натомість як надійного опонента націоналістично налаштованим представникам західноукраїнського суспільства вони протиставляли Комуністичну партію Західної України: «КПЗУ організовує в ці роки ряд теоретичних, громадсько-політичних і літературних журналів та газет, які одним з основних ставили завдання розкриття облудності й реакційності буржуазно-націоналістичної та клерикальної пропаганди і виховання трудящих мас у дусі пролетарської ідеології» (Олексюк, 1970, с. 296). Як можна було і очікувати, подібні видання працювали лише в односторонньому порядку, виступаючи беззаперечним апологетом комуністичної ідеології, а відтак критиками усіх, хто вступав із нею в конфронтацію.

Так, для прикладу, на сторінках «Нової культури» піднімалося питання щодо суспільної

ролі пролетаріату з одного боку, а з іншого представників українського націоналізму. Причому усіляко пропагувалася загальносвітова єдність пролетаріату, що носила глобальний характер, тоді як проблеми націоналізму носили (на думку виразників марксистського світогляду) переважно локальний характер. У цьому контексті потрібно зазначити, що боротьба з будь-якими проявами націоналізму була доволі розповсюдженим явищем, і не лише на теренах Радянської України.

Повертаючись до пріоритетних завдань авторів «Нової культури» з необхідністю приходимо до одного із стрижневих їхніх завдань, а саме спробі знівелювати суспільну роль різноманітних націоналістичних рухів, у будь-який спосіб дискредитувати їх виразників: «Майже в кожному номері журналу ми можемо знайти антинаціоналістичні статті та заклики. Журнал піддавав гострій критиці існуючі на західноукраїнських землях буржуазно-націоналістичні партії і об'єднання, показав закономірний процес все більшого і більшого відходу їх від найактуальніших питань дня, фатальне перетворення українських буржуазних націоналістів у захисників чужого трудящим суспільно-політичного ладу, встановленого буржуазно-поміщицькою Польщею» (Олексюк, 1970, с. 15). Автори «Нової культури» звертаються до факту передачі західноукраїнських земель Польщі. Цей факт ними розглядався як певний катастрофічний процес, який практично призвів до незворотних деструктивних процесів серед представників українського націоналізму. У результаті цього починається їх реорганізація, позначена утворенням нових партій, об'єднань тощо: «Нова культура не тільки переконливо доводила, що ідеологія українського буржуазного націоналізму ворожа трудящим масам західноукраїнського міста і села, але й показувала закономірність процесу поширення на Західній Україні ідеології пролетарської...» (Олексюк, 1970, с. 16).

Також заслуговує на увагу питання стосовно ролі еліти у суспільному житті країни. На сторінках «Нової культури» теорія еліт знала нищівної критики. Зокрема «дісталосся» Д. Донцову з його ідеєю правлячої верстви який розумів, що в час, коли держава перебуває на етапі свого становлення стає актуальною низка проблем які очевидно потребують свого першочергового розв'язання: «Отже, провідна верства повинна бути окрема своїм положенням, з окремої глини зліплена, з окремими прикметами характеру» (Кашуба, 2004, с. 323). І власне до питань такого порядку цілком можна віднести питання про роль та значення суб'єктивного чинника в історичному процесі. Д. Донцов однозначно наголошував на тому, що рушієм суспільного прогресу є деяка творча меншість. Відтак стрижневим питанням стосовно розвитку тієї чи іншої нації є проблема суб'єкта історичного прогресу яким, за Д. Донцовим, є провідна (правляча) каста, змістовним наповненням якої є інтелектуальна активність, харизматичність і

навіть своєрідна обраність. Такі погляди мислителя жодним чином не «вписувалися» у світогляд представників нової ідеології, тому вони усіма можливими засобами прагнули доказати їх хибність, більше того – ворожість.

Висновок, до якого приходять апологети марксистської ідеології такий: «Нова культура, нова література потребує і нових її носіїв. Практика показує, що буржуазні вчені, буржуазні письменники рідко переходять на позиції пролетарської культури і пролетарської літератури. Пролетарську культуру літературу, писала «Нова культура» повинні творити трудящі маси...» (Олексюк, 1970, с. 19).

Ще однією ідеєю, яка заслуговує на увагу дослідників, була ідея утворення «єдиного національного фронту». Зрозуміло, що для прихильників так званої нової ідеології подібні процеси несли певну небезпеку. Відтак вони усіма способами прагнули продемонструвати і доказати нищість націоналістичних ідей, адже очевидно, що утворення конкурентоспроможного контр руху не входило у їхні плани: «Утворення «єдиного національного фронту» розглядалося «Культурою» як вступ західноукраїнської націоналістичної реакції на шлях найменшого опору, найменшої боротьби з польським буржуазно-поміщицьким урядом... політика «єдиного національного фронту» є нічим іншим, як повторенням передвоєнної політики українських буржуазних націоналістів...» (Олексюк, 1970, с. 21).

Тому очевидно, що «Культура» популяризувала тезу про хибність самого утворення єдиного національного фронту. За доказову базу для даної тези противники формування національного фронту обрали ідею про відсутність «єдиного потоку», що здатний був об'єднати український народ у монолітну націю. Вони наголошували на тому, що тогочасне українське суспільство було розділене на два кардинально протилежні ідеологічні класи. Більше того, автори «Культури» хотіли показати відношення марксистського світогляду до проблем націоналізму. Вони наголошували на тому, що виразники українського націоналізму стояли на позиціях примату націоналізму як такого, усі інші питання вони трактували як похідні, тоді як промарксистськи налаштовані науковці на перше місце висували феномен революційної боротьби і як наслідок знищення капіталістичного суспільства як такого: «Революційний марксизм, – писалося в «Культурі», – ніколи не ставить національного питання во главу всіх питань, а розв'язує це питання з точки зору погляду доцільності класової боротьби пролетаріату. Він підпорядковує національне питання класовому питанню і старається розв'язати його у такий спосіб, щоби скріпити інтернаціональну солідарність працюючих мас різних національностей та з'єднати їх під спільним прапором соціалізму» (Олексюк, 1970, с. 23).

Черговою царинною, де апологети марксизму розгорнули свою «викривальну» критику була церква

яка, на їх думку, здійснювала антинародну діяльність на західноукраїнських землях. Закономірно, що представникам католицької церкви, у кращих традиціях марксистської ідеології, приписували зв'язок з українськими націоналістами з усіма витікаючими з цього факту наслідками.

Таким чином можемо зробити висновок, що журнал «Культура» займав чільне місце серед низки промарксистськи налаштованих друкованих видань. Очевидно, що подібні видання в XXI столітті потрібно аналізувати крізь призму сучасності, намагаючись, коли це можливо, вичленувати незаангажований фактаж.

Не можна також не згадати таке друковане видання як газета «Світло». На її сторінках регулярно друкувалися заклики про об'єднання трудящих мас, жителів західноукраїнських земель. Газета також «пліктувалася» про розширення світогляду бідніших верств населення з тим, щоб вони могли поповнити ряди пролетаріату. Не оминули автори газети речників українського націоналізму: «Наші націоналісти, – писала газета, – хочуть відірвати українські професійні спілки від загального професійного руху та спрямувати їх в русло націоналізму. Щоб ці побожні побажання якимось обосновати, маячать щось про ідейне банкрутство українського робітничого руху, котрому начебто брак ясної напрямної лінії та політичної перспективи» (Олексюк, 1970, с. 26).

З низки статей, які друкувалися в газеті «Світло» можна зробити висновок, що речники нового світогляду не хотіли допустити об'єднання українських націоналістів, вони прагнули «розчинити» їх серед представників інших національностей які проживали на той час в Західній Україні і володіли відповідно відмінним світоглядом.

Гостро критикували автори газети думки українських націоналістів про безкласовість нації. Саме у цьому контексті велася мова про єдиний національний фронт, який популяризували представники українського націоналізму. Поряд з цим, на сторінках газети «Світло» велася боротьба за свідомість українського студентства. Прибічники нової ідеології розуміли – для того, щоб надійно закріпитися на ідеологічному «фронті» потрібно заручитися підтримкою української молоді, як подальшого носія і популяризатора марксистської ідеології. Можемо висувати, що газета «Світло» зайняла одне з чільних місць в процесі популяризації марксистської ідеології на теренах Західної України.

Таким чином можемо зазначити, що у сучасному українському філософському дискурсі дедалі частіше піднімається питання дослідження української радянської філософії. Різні науковці по різному оцінюють цей період в історії української філософії. Але так чи інакше, якщо вже є певний феномен його однозначно слід досліджувати, давати йому об'єктивну оцінку та рухатися далі.

Висновки. У статті виявлено боротьбу філософських ідей на західноукраїнських землях початку XX століття в контексті конфронтації

двох протилежних філософських напрямів. Мова про матеріалізм та ідеалізм, де елементи західноєвропейської посткласичної філософії піддавалися нищівній критиці з боку популяризаторів радянської ідеології, що у даному випадку була представлена ідеологією марксизму. Встановлено якими методами послуговувалися виразники марксистської філософії для досягнення домінантного становища у насажденні власної ідеології на теренах Західної України.

Відтак показано, що виразники марксистської філософії-ідеології мали у своєму «арсеналі» доволі вагомий набір методів щодо популяризації зазначеної ідеології які, не дивлячись на їх масштабність з одного боку, усе ж не вирізнялися власною моральною «чистотою» з другого. Серед іншого можемо назвати низку векторів на які була спрямована їх «викривальна» критика. Насамперед переглядалися та корегувалися практично усі сфери життєдіяльності тогочасного суспільства. Відбувалася тотальна дискредитація пост класичної західноєвропейської філософії. Усіма способами нівелювався релігійно-ідеалістичний світогляд. «Придушувалися» будь які ініціативи представників українського націоналізму. Врешті виходила низка періодичних видань відверто одностороннього характеру.

З'ясовано той факт, що не дивлячись на закономірну вузьку заполітизованість продемон-

строваних методів, що ними послуговувалися прибічники нової ідеології марксизму, усе ж вони таки долучилися до процесів становлення української філософії, адже не зважаючи на деяку специфічність саме такої наукової продукції, її не потрібно відразу беззастережно відкидати та нівелювати. Адже, на наш погляд, не зважаючи на те, що переважна частина їх публікацій носила однозначно заангажований, вузькополітичний та навіть замовний характер, усе вище зазначене, якщо поглянути на подану інформацію дещо під іншим кутом зору, об'єктивний дослідник зможе вичленувати багато цікавого матеріалу який не зовсім вписується у пропаговану в тому часі модель розуміння світу. Іншими словами для того, аби піддати критиці будь який нібито ворожий феномен, що не зовсім підходить під їхній світогляд, речники марксистської філософії повинні були серйозно ознайомитися, а відтак ознайомити власних читачів, з великим першоджерельним фактажем з того чи іншого питання, що піддається критиці. А отже читачі їхніх часописів могли усебічно та регулярно знайомитися як із вітчизняними, так і зарубіжними авторами, що бодай у такий спосіб привносили елементи західноєвропейської посткласичної філософії. Відтак першочерговим завданням сучасних науковців, істориків філософії, є неупереджений аналіз низки тих процесів та подій які мали місце на теренах Західної України початку ХХ століття в царині філософії.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Білий О. Самоцензура і філософський дискурс. Філософська думка. 2009. Вип. 3. С. 20 – 22.
- Вдовиченко Г. В. Культурфілософія В. Юринця як об'єкт офіційних критики і засудження в УСРР у 30-х рр. ХХ ст. Міжнародна наукова конференція «Дні науки філософського факультету-2016». 2016. Ч. 2. С. 10 – 12.
- Вдовиченко Г. В. Культурфілософський пошук П. Демчука як об'єкт офіційних критики і засудження в УСРР у 30-х рр. ХХ ст. Міжнародна наукова конференція «Дні науки філософського факультету-2017». 2017. Ч. 2. С. 8 – 10.
- Гусев В. Ув'язнена філософія: діамат та істмат vs червоний позитивізм та червоний екзистенціалізм. Філософська думка. 2009. Вип. 3. С. 16 – 20.
- Історія української філософії: Хрестоматія. Упорядник М. В. Кашуба. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2004. 356 с.
- Кобець Р. Геть від марксизму, або Досвід заперечення радянської філософії. Філософська думка. 2009. Вип. 3. С. 22 – 24.
- Олексюк М. Боротьба філософських течій на західноукраїнських землях у 20 – 30-х роках ХХ ст. Львів. 1970. 299 с.
- Шеремета О. О. Микола Конрад: формування української національної ідентичності у контексті проблеми «націоналізм та католицизм». Мультиверсум. 2019. № 1. С. 49 – 81.
- Шеремета О. Особливості дослідження історії філософії України в АН УРСР сталінського періоду: 1946–1953 роки. Філософська думка. 2018. № 6. С. 40 – 57.
- Ярмоліцька Н., Москальчук М. Проблеми пізнання свободи та гуманізму в дослідженнях І. В. Бичка в радянський період. Молодий вчений. № 10 (74). 2019. С. 482 – 486.

REFERENCES

- Bilyi, O. (2009). Samotsenzura i filosofskyi dyskurs [Self-censorship and Philosophical Discourse]. *Philosophical Thought*, 3, 20-22.
- Husiev, V. (2009). Uviaznena filozofia: diamat ta istmat vs chervonyi pozytyvizm ta chervonyi ekzystentsializm [Convicted Philosophy: Dialectical Materialism and Historical Materialism vs. Red Positivism and Red Existentialism]. *Philosophical Thought*, 3, 16-20.
- Istoriia ukrainskoi filozofii: Khrestomatiia [History of Ukrainian Philosophy: Reader]*. (2004). Uporiadnyk M. V. Kashuba. Lviv: Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka.
- Kobets, R. (2009). Het vid marksyzmu, abo Dosvid zaperechennia radianskoi filozofii [Getting Out of Marxism, or Experience of Denial of Soviet Philosophy]. *Philosophical Thought*, 3, 22-24.
- Oleksiuk, M. (1970). *Borotba filozofskykh tekh na zakhidnoukrainskykh zemliakh u 20 – 30-kh rokakh XX st. [The Struggle of Philosophical Currents in Western Ukraine in the 20 - 30's of the Twentieth Century]*. Lviv.
- Sheremeta, O. (2018). Osoblyvosti doslidzhennia istorii filozofii Ukrainy v AN URSS stalinskoho periodu: 1946–1953 roky [Features of the Study of the History of Philosophy of Ukraine in the Academy of Sciences of the USSR of the Stalinist Period: 1946-1953]. *Filozofska dumka*, 6, 40-57.
- Sheremeta, O. O. (2019). Mykola Konrad: formuvannia ukrainskoi natsionalnoi identychnosti u konteksti problemy «natsionalizm ta katolytyzm» [Mykola Konrad: formation of Ukrainian national identity in the context of the problem «nationalism and catholicism»]. *Multyversum*, 1, 49-81.
- Vdovychenko, H. V. (2016). Kulturfilozofia V. Yuryntsia yak obiekt ofitsiinykh krytyky i zasudzhennia v USRR u 30-kh rr. XX st. [Cultural Philosophy of V. Yurynets as an Object of Official Criticism and Condemnation in the USSR in the 30's of the Twentieth Century]. *Mizhnarodna naukova konferentsiia «Dni nauky filozofskoho fakultetu-2016»*, 2, 10-12.
- Vdovychenko, H. V. (2017). Kulturfilozofskyi poshuk P. Demchuka yak obiekt ofitsiinykh krytyky i zasudzhennia v USRR u 30-kh rr. XX st. [Cultural and Philosophical Search of P. Demchuk as an Object of Official Criticism and Condemnation in the USSR in the 30's of the Twentieth Century]. *Mizhnarodna naukova konferentsiia «Dni nauky filozofskoho fakultetu-2017»*, 2, 8-10.
- Yarmolitska, N., & Moskalchuk, M. (2019). Problemy piznannia svobody ta humanizmu v doslidzhenniakh I. V. Bychka v radianskyi period [Problems of Knowledge of Freedom and Humanism in the Research of I. V. Bychko in the Soviet Period]. *Molodyi vchenyi*, 10(74), 482-486.